

De Tweede Kamer
t.a.v. Bureau Wordvoering Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Aan: Formateur R. van Zwol,
G. Wilders, D. Yeşilgöz, P. Omtzigt, C. van der Plas

Afschrift aan:
Demissionair minister C. Helder
De vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn
en Sport

DATUM

27 mei 2024

KENMERK

B20240527TvU

BETREFT

Reactie op
hoofdlijnenakkoord

BIJLAGEN

-

CONTACT

Theo van Uum

TELEFOON

06-15035170

E-MAIL

thvanuum@vgn.nl

Geachte heer Van Zwol, heer Wilders, mevrouw Yeşilgöz, heer Omtzigt en mevrouw Van der Plas,

Allereerst wil ik u gelukwensen met de totstandkoming van het Hoofdlijnenakkoord 'Hoop, lef en trots'. Hoewel het akkoord zelf geen expliciete aandacht schenkt aan de zorg en ondersteuning voor mensen met een beperking, bevat het een aantal maatregelen dat indirect positieve gevolgen heeft voor mensen met een beperking. Denk aan de maatregelen om te komen tot meer betaalbare woningen. Dit is van belang voor meer inclusie en positief voor mensen die werken in de zorg en behoefte hebben aan een betaalbare woning op de krappe woningmarkt. Uit eerdere overleggen en stemmingen in de Kamer weten we dat mensen met een beperking (lichamelijk, verstandelijk of zintuiglijk) goed in beeld zijn bij de partijen die nu het Hoofdlijnenakkoord hebben opgesteld.

Goede zorg voor en ondersteuning van de twee miljoen mensen met een beperking of chronische ziekte (en hun naasten) zorgt ervoor dat zij (met passende zorg) zo veel mogelijk zelfstandig en betekenisvol kunnen leven en bijdragen in de samenleving. Voor de groep mensen met zwaardere zorg- en ondersteuningsvragen betekent goede zorg dat ze op hun eigen niveau, in een op hun zorgvraag toegeruste omgeving, betekenisvol kunnen wonen, werken, leren en leven.

Bezoekadres

Oudlaan 4
3515 GA Utrecht

Postadres

Postbus 413
3500 AK Utrecht

T 030 273 93 00

E info@vgn.nl

vgn.nl

Om ervoor te zorgen dat mensen met een beperking zich verzekerd weten van goede zorg en ondersteuning, zodat zij een volwaardige plek hebben in onze samenleving, hebben we niet alleen het commitment van de nieuwe minister van VWS nodig, maar steun van het hele kabinet.

Een toekomstbestendige gehandicaptenzorg vraagt immers dat we met elkaar - samenleving, mensen met een beperking, verwanten, zorgorganisaties en zorgmedewerkers - de zorg en ondersteuning zo gaan organiseren dat ook voor toekomst sprake is van goede kwaliteit van zorg en goede de kwaliteit van leven voor deze groep.

We willen graag met u meedenken bij de concrete uitwerking, bijvoorbeeld op het terrein van kwaliteit van leven, de reductie van de administratieve lasten, aantrekkelijk werk en zeggenschap, het domein overstijgend werken (preventie, sociaal domein, Zvw, Wlz) en het opheffen van knelpunten op de raakvlakken met andere levensdomeinen (onderwijs, wonen, werk). Ook wij doen dat met lef en trots, omdat mensen met een beperking niet alleen maar 'vragen', maar de samenleving ook veel te bieden hebben.

Hoewel we met vertrouwen de uitwerking van het Hoofdlijnenakkoord tegemoetzien, baren de budgettaire voornemens in uw akkoord ons op dit moment grote zorgen. De uitgangssituatie voor de gehandicaptenzorg is aanzienlijk slechter dan een aantal jaren geleden. In de context van een krappe arbeidsmarkt, een gestage instroom met een toenemende zorgzwaarte, staat het water de gehandicaptensector aan de lippen. In 2022 eindigde ongeveer een kwart van de organisaties met rode cijfers. De verwachtingen over het jaar 2023 zijn somber. Voor 2024 moesten we er via de rechter en het Hof voor zorgen dat de zorgkantoren te lage tarieven gaan corrigeren. Daarnaast kortte het demissionaire kabinet 310 miljoen euro in 2024 (structureel 77 miljoen euro) op het Wlz-kader. Voor 2025 lijkt op basis van de bijlage bij het Hoofdlijnenakkoord (en het beeld van de Voorjaarsnota) sprake te zijn van een stapeling aan ombuigingen.

Met ingang van 2025 spelen de volgende zaken (genoemde bedragen zijn onze inschattingen van het aandeel dat neerslaat in de Wlz-gehandicaptenzorg).

- De bezuinigingen 2025 van het demissionaire kabinet worden niet teruggedraaid. Dit betreft de korting in verband met meerjarige afspraken (MJA) en de korting op behandeling van respectievelijk 86 miljoen euro en 66 miljoen euro.
- Een bedrag van 40 miljoen euro dat voor 2023 en 2024 tijdelijk is toegevoegd voor de VG7-tarieven voor cliënten die een zeer intensieve zorgvraag hebben, valt weg vanaf 2025.
- De korting in verband met de huisvesting (NHC-herijking) van 40 miljoen euro wordt vanaf 2025 structureel doorgezet.

- Er komt een extra bezuiniging digitale zorg verpleeghuizen en de gehandicaptenzorg van 110 miljoen euro in 2028, oplopend tot 270 miljoen euro structureel. We gaan ervan uit dat circa een derde hiervan voor rekening van de gehandicaptenzorg komt.

Maatregel	2025	2026	2027	2028
MJA-korting	-86	-51	-51	-51
Behandeling	-66	-66	-66	-66
Wegval VG7-middelen	-40	-40	-40	-40
Huisvesting (NHC)	-40	-40	-40	-40
Digitale zorg			-15	-40
Totaal in mln	-232	-197	-212	-237

Dit betekent concreet voor 2025 dat circa twee derde van de voorziene groei in de Wlz wordt afgeroomd. Het gaat hier om groei die nodig is vanwege de demografische ontwikkeling en de toenemende zorgzwaarte. Daar komt bij dat ook een deel van de korting op de arbeidsmarktmiddelen in de gehandicaptenzorg zal neerslaan. In onze visie zijn juist investeringen nodig, in de complexe zorg, in de zorghuisvesting, in salarissen en ontwikkeling van zorgmedewerkers en de digitalisering. Anders dan de ouderenzorg, waarvoor het Hoofdlijnenakkoord op termijn een bedrag van 600 miljoen beschikbaar stelt, ontbreekt dat perspectief in de gehandicaptenzorg voor de meest kwetsbare mensen in onze samenleving met een levenslange en levensbrede beperking, met de meest complexe zorg- en ondersteuningsvragen.

Ondanks de inspanningen van zorgorganisaties en medewerkers om cliënten en verwanten zo min mogelijk te laten merken van de financiële krapte, lijkt een verschraving van de zorg en een toename van de wachttijden onvermijdelijk bij deze forse en snel op ons afkomende budgettaire opgave (circa € 1.000,- bezuinigen per cliënt). En dit leidt tot meer druk op zorgmedewerkers met als gevolg een grotere uitstroom en minder startende medewerkers.

Bezuinigen op de zorg voor mensen met een beperking leidt tot een onaanvaardbare afname van hun kwaliteit van zorg en kwaliteit van leven. En daarvan weten we dat dit een grote voorspeller is voor een toename van gezondheidsproblemen, van gedragsproblemen en daarmee een toename van de zorgzwaarte.

Zorgorganisaties, professionals en cliënten- en verwantenorganisaties hebben grote zorgen over de consequenties van deze bezuinigingen op de kwaliteit en beschikbaarheid van zorg voor deze groep, voor wie geen andere alternatieven voorhanden zijn.

Onze hoop is dat bij de uitwerking van het Hoofdlijnenakkoord en in de begroting voor 2025 nog ruimte ontstaat om bovenstaand beeld bij te stellen. Zoals aangegeven willen daarover graag met u meedenken. Uiteraard zijn wij bereid om een nadere toelichting op deze brief te geven.

Mede namens Ieder(in), Lfb, KansPlus, NVAVG, BPSW, V&VN, NVO en NIP,

met vriendelijke groet,

Boris van der Ham
Voorzitter VGN